

ANY III

NÚM 101

BARCELONA I AGOST 1890

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Cecilia Delgado

Copia fot. de M. Matorrodona.

CRÓNICA

VAJA que are, en aquesta época de successos, los aficionats á impresions polítiques y económicas poden estar d' enhorabona. En lo trascurs de un mes y pico sembla que Espanya hagi volgut sortir de aquell llarch ostracisme (no 'ns referim á ostras) d' aquella may interrompuda inacció, per entrar de plé al moviment que avuy galopa pels àmbits de la Ibera península.

Y sino que ho digui 'l sorprendent cambi de Govern, que de segur no habían pensat las tres quartas parts dels espanyols; la manosejada questió del cólera de Valencia que afortunadament no traspasa 'ls cordons sanitaris, y per final las huelgas generals que amenasavan algo de pés y de ressó, y que afortunadament també, han tingut un fi satisfactori que han evallit una vegada mes las morigeradas costums del nostre poble catalá, gracias al tacto y bon tino de la honrosa classe obrera.

A pesar de las provocacions del dilluns passat per las que 'l Governador va col·locarse en un lloch que per cert no l' honra gens, manifestant d' aquesta manera que no ha sapigut compendre lo carácter dels nostres obrers, pensant que tractantlos á baqueta, com vulgarment se diu, se faria temible y célebre, á pesar d' aquelles provocacions repetim, los trevalladors li han donat una lliçó ab sa noble conducta, y en llóch de seguir la corrent de guerra á que 'ls incitá ab lo seu sistema conservador *pur sang*, com per fortuna havém vist, han optat per la pau y tranquil·litat de sas famílies y 'l be de ells mateixos.

En aquesta ocasió tant com mes ha perdut en l' opinió pública la primera autoritat, mes ha sapigut elevarse la classe trevalladora, á quina felicitém per sa norma de conducta, mentres censurém energicament, junt ab los nostres colegas locals, los atropellos de principis d' aquesta setmana, y consti que estém convenuts, per desgracia, de que 'l Governador no ha sapigut captarse simpatías entre 'ls obrers barcelonins y 'ns sembla impossible de que hagi entrat ab tant mal peu en lo Govern de la provincia tant mes com no es la primera vegada que ha sigut honrat ab aquet càrrech, y per lo tant está obligat á no desconèixer d' aquet poble, simbol de la cordura, las costums, las opinions y la conducta.

Felicitém á la digna classe obrera de Barcelona, y ab ella 'ns felicitém nosaltres, per la enérgica y valent protesta y per los acorts pacífichs que ha sapigut pendrer, lo que celebrém de debó, ja que ab aquet rasgo de bona conducta acredita son honrat sistema.

*
*
*

Parlant de tot; fa una caló irresistible.

Perxó 'ls polítichs se dedican á recórrer ciutats y poblets y ab un tiro matan dos pardals.

En primer llóch s' allunyan de la capital espanyola

en ahont tot respira política xanfaynera, y al mateix temps que 's regalan prenent la fresca y pegant gorras als seus satélits de provincias, endossan al poble arengas y discursos per infiltrarli la seva *consecuencia* política y á fi y efecte de prepará 'l terreno pera que quan torni l' hivern contin ab partidaris entussiasats y decidits que elogiïn son programa de conducta, mentres ells assentats cómodament en los banchs *azules ó bermejós* del Congrés, tot tocantse la panxa, defenssan la integritat de la *patria... abdominal*.

Y velshiaquí.

DOCTOR GERONI.

RESORT

Per un carrer una nit
molt silenciós passejava
mas tristesas y alegrías,
mos desenganys y esperansas.

Un nen y una nena pobres
y tristos se m' acostaren,
y —una caritat per Deu,
digué 'l noy, no tenim mare...—
—¿No tenim mare? observá
la noya ab la veu dels àngels,
y 'l baylet la má li estreny
no ab carinyo sino ab rábia.

Vaig satisfer son desitj
y, al mirar com s' en anavan
sentí dol y greu tristesa
en lo fons de la meva ànima.

Poch després, en un carrer
negre y desert, jo escoltava
una veu tendre y sentida,
una veu com la dels àngels
que entre sospirs anguniosos
y tristos planys, exclamava:
—Mare, no 'm pegueu tant fort,
tingueu de una filla llástima
que jo de cor vos prometo
jno dir may més que tinch mare!—

Jo, al sentí aixó, vaig pensar,
que 'l mon á son fi tocava;
en l' aucella á quí al sortir
del niu li trencan las alas,
en la forsa que fá un cor
tendre, que de dol esclata,
en historias de deshonra
escritas ab sanch y llágrimas...

La veu d' àngel vá callar
se serená la meva ànima,
vaig secar mos ulls humíts
y trist seguí passeijantme.

SALVADOR ALBERT.

BALADREJAMENTS

*Tras la esperanza he corrido
por un caminito llano
y apesar d' aixó 'l que menos
hi caygut vint cops de nassos.*

*Si se secara la mar
y se muriese mi amada
jo ben tranquil m' en niria
á passeijar per la Rambla.*

ANGEL RIUS VIDAL.

PER AIXÓ

À MOS ÍNTIMS

Permeteu lectors caríssims
Que tant sols un breu instant
La vostre atenció reclám;
Per ab versos mal rimats,
Presentarvos lo retrato
D' una dona á qui molt aim!
Los aucells que al mitj l' arbreda
Jolius, boigs, y enjoguessats,
Als homes que per' lli passan
Extassian ab sos cantos;
Jamay podrán compararne
Los seus trinos matinals
Ab las notas matisadas
Qu' emiteix la que jo aim'
L' Estrella polar y Vénus
Que mil lluminosos raigs
'Ns envian á la terra
Quan fosca la nit está,
En rés podrán igualarse
Ni cal que ho intentin may,
Ab sos ulls que son dos focos
Potents, d' electricitat.
Las rosers gays, que floreixen
En lo festiu mes de Maig,
Y que produheixen rosas,

Que admirarlas tant nos plau;
Jamay, n' han produhit duas
De colors tant vius y sans
Com las que en sa cara fresca
Lo Deu del Cel hi posá.
Crech que al mon es impossible
Que hi hagi sols un mortal
Que lo color dels seus llábis
Puga ab algo comparar;
Jo mirantlos, m' hi extasio
Y m' captivan tant y tant:
Que ma mayor gloria fóra
Morir al punt de besarl's.
Si de marfil agafessim
Vuyt bossins y arrengrarats
Los posessim de filera
Imitant lo seu dentat;
Avergonyits y sorpresos
Quedarían, contemplant
L' igualtat de sas dentetas
Sa hermosura, y son pur blanch.
Sos cabells son fins com seda,
Son nas es ben modelat,
Sa boca es tant riallera,
Y es tant suau lo seu parlar....

Tè tan distingidas formas
Y tè... tanta y tanta sal
Que no crech, no, que ho estranyin
Si dich que l' opi m' ha dat.
Si are donchs hi anyadíssim
A tant bellas qualitats
Un caracter franch... alegre...
Un important capital...
Y una edat... proporcionada...
No os sembla que 'ls dons plegats
D' una dona com aquesta
¿Poden d' un hom' ferne un... sant?
Donchs lo mateix penso á solas
Y apesar de qu' ella m' aim,
Y m' consta, puig que mil voltas
M' ho ha dit enrahonant,
*M' es impossible 'l casarm 'hi...
¿Perqué? Direu admirats:
Justament perque ahir vespre
Me feu pare d' un infant
Que vol dir ab pocas paraulas
Qu' es... Perque ja hi soch casat.

JAUME ROIG Y CORDOMÍ.

BANDO MODELO

Llegeixin y riguin.

Es aquesta l' obra *intelectual* d' un arcalde de monterilla d' un poble de Aragó, digna de figurar en los primers museus humorístichs d' Europa.

Pero abans de llegir, demanin un antiespasmódich, perque podria succehir que 'ls agafés una basca..... del susto.

"Yo don Cerilo... arcarde Costetucional desde pueblo, azaitera, azaitera, hago saber.

Cabiendo llepao á mis orejas calgunos regolbederos doficio tratan de maltecer el órden público deste partío, preibo en acssuluto que dengun Dios deste mundo tanto paisano como melitar maga huso darmas brancas ni de joebo, palos con punchas y otros destrumentos; y esas pistilicas que lleban tos mozos ocurrtas porque con ellas se puen causar muchos prejuicios. eszeto de yo el Sr. Arcarde que me las reservo pa los usos naturales, hoy es el primerico dia que tengo el honor de saludarus como amigos probes bus reconozgo por guestos sembrantes, os serbarais estos artículos que sus pongo, echandome encima der que farte con tola juerza del tosico penal.

Articulo 1.º Los güeyes de gusotros no los dejareis suertos por jodiaras ni patatares, porque causan muchos destragos, melancolias y disturbios en las familias.

Articulo 2.º Como quia cadebenir una compañía

de titeres que dara golpel de comedia en el granero del tio Zps, pribo asi mesmo el estarnudar.... regoldar, dar golpes con las patas y estirarse porque intimais de ser dionestos y os asemejais á caballerias.

Articulo 3.º Tengo un sendico que no lo puedo aparejar, pero que guestra juerza ma duiarais á parejarlo.

Articulo 4.º Como quien que ma dicho mi parienta Tomasica, ca lido en el Boletin Oficial que viene todas semanas cade venir una compañía de la melicia á cobrar la contrebucion con esos chismes que dispabilan á diez por minuto, gus encargo que to Dios sachante pol menos ojuro que salio, sin que el Gobierno que tengo la honrra de presidir, sentere de la miseria y pobreza que pasa por este lugar y al que me lo infunciere y contrabenga á mis mandatos lo zampo en la carcel con el tol peso de la ley.

5.º y urtino. Si arguno de gusotros se gus ofreze arguna cosa y no sabis mi casa, buszamoais en la plaza y al retorcer la esquina á mano zurda en contrarais á guestroarcar de que está el lumero tapao con barro.

Dau en... en el año questamos á beinte del mes que corremos.—Guestro arcarde, Cerilo.—Secretario, Jinisico el Zurdo."

¿Que 'ls hi ha semblat?

Vaja, que aquell regidor de *Banyolas* que tenim al Ajuntament, prou ne pagaría alguna coseta de haverlo fet.

¿Oy que si? De segur que en havent acabat agafaría 'l bando y aniría á ferse retratá.

EPIGRAMAS

Tractantne de treballs grans,
diu la Pepa á son cosí:

—'L que 's vulga casá ab mí,
te de ser molt llarch de mans.—

E. RIBÓ.

—Dugas botellas de ví
que sigui bó, senyor Quim.

—¿Que 'l vol de taula ó de postres?

—De rés d' aixó, ¡de rahim!

R. ALONSO.

Me costa un ull de la cara,
lo trobá, marit Pepet.

—Are si que esplicas, Clara,
perque 'ts bornia de l' ull dret.

JOAN IMBERT.

SALÒ PARÈS

—Aquet negre, 'l papá diu,
que no 'ns el podém mirá...

—¿Per qué? tonta.

—Perque vá
un xiquet massa d' estiu.

ESCOMBRADA

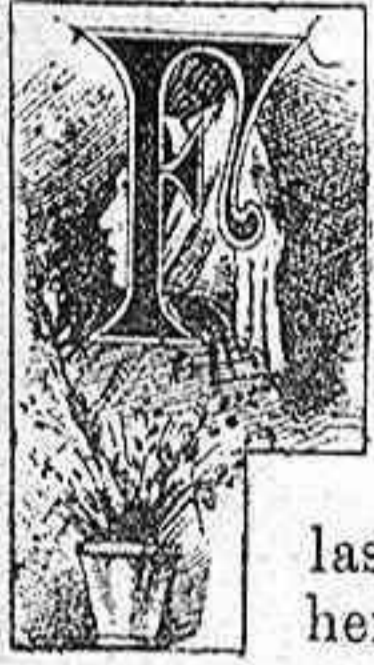

Set mesos tant sols de vida
los regidors han tingut,
lo *monstre* 'ls enjega á dida;
¡quí gemega ja ha rebut!..

UNA CARTA

Olot 28 de Juliol de 1890.

ESTIMAT DIRECTOR:

LA avuy cinch días qu' hem arriuat en aquesta hermosíssima vila en la qual, si bè durant lo dia 's deixa sentir la calor, en cambi 's gosa d' una temperatura fresca en quan lo sol ha desaparecut detrás las agrestas montanyas de Sta. Magdalena del Mont y las alenadas que surten olorosas de las hermosíssimas valls de Sant Joan y Riudaura se passejan per aquestas verdas encontradas.

Las fonts de Sant Roch y de Las Trías ofereixen grats punts de reunió en hont se trovan, á sol póst, lo gran nombre de forasters que venen á disfrutar en aquesta part de Catalunya que ab molta rahó anomenan alguns "Petita Suissa."

L' aspecte que presenta la plassa d' aquesta vila lo día de festa al matí, es típich en extrém, contrastant lo trajo de la velleta pajesa, ab lo del últim figurí qu' ostenta la elegante turista; creuhantse á voltas la filosa y la sombrilla y presentant vista de lluny dita plassa l' aspecte d' un camp de blat plé de rosellas; tant es lo nombre de rojas barietinas que bellugadissas pululan, per tots cantons, entrant y sortint dels set ó vuyt carrers qu' allí desembocan.

Pochs alreduors hi ha en tota Catalunya que superin y ni sols igualin los de la antiga vila d' Olot. Prenent per mirador la ermita del Cristo, ó com vulgarment se diu, la de Sant Llorens, se descubreix un panorama tant bellíssim que crida l' atenció de la persona mes indiferent en questions d' *estética natural*, diguemho aixís.

Y á pesar de tot s' entristeix lo cor al pensar quantas y quantas vegadas han sigut regadas ab sanch, durant las guerras civils, aquestas hermosas margenadas, aquets caminals y rasos, mes propis pera mansió d' àngels que pera teatro de la guerra.

Aquí no hi ha plá que no recordi una batalla, montanya que no haja tremit al soroll de fraticida combat ni caminal que no haja escombrat terrible caballería.

Desde las antigas lluytas de rassa entre iberos y celtas, després entre aquets y fenicis, seguidas de las no menos horrorosas en hont romans y cartaginesos dexaren á rius la sanch estrangera, sacrificis que feren infructuosas las irrupcions de galos, gòts y árabes, hasta las lluytas fraticidas modernas, quants horrois ha presenciat aquesta hermosa terra!...

Y si passém á los temps prehistórichs, de quantas revolucions geológicas no ha sigut objecte!... Lo gran cráter de la cúspide de la montanya de Sant Francesch, montanya formada d' escorias y lavas, delata una antigüetat en que lo foch del centro del planeta sortía á bocanadas terribles d' aquesta avuy freda montanya, la imaginació converteix en flamas las plantas del blat de moro que creix en lo fondo del abans insondable còno; y lo cap pensa si dessota las frondosas plantacions que en los seus peus s' estenen, no dorm un' altra

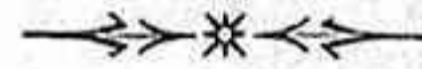
Pompeya; no los divuyt sigles de la ciutat italiana, sino los millars que se necessitan pera que estiga vedat als moderns habitants lo coneixement de la existencia del colossal *cadávre*.

Veig, Sr. Director, que engrescat ab l' entussiasme que sento sempre que visito aquesta hermosa vila, m' he internat hasta un punt que de cap modo pensava arriuarhi, pero ja está escrit; y diré lo que Espronceda, al escriurer lo seu *canto á Teresa*, mentres feya lo immortal poema "El diablo Mundo" *Es un desahogo de la meva ánima, 'l que vulga saltarlo que 'l salti, que per rés está lligat al poema.*

No tancaré la carta sense dirli que la Companyia Catalana del Teatro de Romea ha debutat ab gran concurrencia, á pesar de lo desapacible de la nit y que l' hermós teatro, den Firál, (un dels mellors de Catalunya) ha ressonat ab los aplausos que s' han conquistat tots quants forman part de tant notable companyia.

SERRALLONGA

À UN FANFARRÓN

Tú 't creus sè alguna cosa, ¡vatura 'l mon!
y fill, molts plats de sopa has de menjá;
com los *gays mestres* vols versificá,
y no ets rés més que un tonto fanfarrón.

Alguns t' han alabat sens *ton ni són*
(ó es que potsé se 't han volgut rifá;)
sent, com ets, un *poetastre* de *secá*
creus figurá entre 'ls grossos... ¡qu' ets guassón!

Sè que has fet un *monólech* ab *sonets*
que ha de ser molt dolent si es tot fet teu,
perque may res de bó fan los ximplets
y menos qui com tú gran poeta 's creu;

Y... vaja *adios*, per 'vuy ja prou t' he dit;
¡Que te 'n veurás, oh *sabi*, de aburrit!

MANEL PAU.

A UNA BUGADERA

(SÚPLICA)

Vos que feu de bugadera
y per rentar no sou manca,
deixant la roba tant blanca
que per molt se considera;

Un favor vull suplicar
que sens dupte me 'l fareu,
si vos lo cárrech se feu
que no sé versificar.

Y es que, com tinch la manía
de fer algunas quartetas,
y juntarme entre 'ls poetas
que abundan tant avuy día.

Per lograr aquest intent
desitjo quan feu bugada
que hi fiqueu á la vegada
los versos que vagi fent.

Y si axís me satisfeu
me lliurareu del mal fat,
de veurem *carbassejat*
tant sovint per tot arreu.

M. GARDÓ FERRER.

LOS SEU PECATS CAPITALS

PECAT SEGON

LA ENVEJA

Per mí, la noble ambició
será aplaudida á tot' hora,
sent com es locomotora
de la humana il·lustració.

Pero á la *enveja* infamanta
tant oyt tinch, tanta malícia,
tant la mir' fora justícia,
tant lo seu *verí* m' espanta,

que si un día per dissort
posada en mon cor tenia
fins lo cor m' arrancaria
creyent deshonrat mon cor.

Y no obstant, en eixa vida
un pas no hi pogut donar,
que no vingués á topar
ab la *enveja* malehida.

Per tots cantóns li trobada,
per totes parts la sò vista;
ja disfressada de *artista*,
ja de *docta* disfressada.

Desde 'ls frequentats salóns
de la rica aristocràcia,
fins la cova ahont la desgracia
tanca inhumanas passións,

lo seu rastre que *envenena*,
he vist com verm que s' amaga
entre la pell, fent la llaga
que ha de portar la gangrena.

¡Desgraciat del *envejós!*
per ell la ventura es morta,
la pau li tanca la porta,
may logra un punt de repós.

Mártir de lo seu *pecat*
que com serp lo seu cor lliga,
no t' cap persona amiga
ni pot viure en societat.

Puig l' aplauso que als demès
tributa la justa fama,
fan que per ell sigui un *drama*
lo que 'l motiu de *goig* es.

Tots los *elogis* que 's fan
de aquells que *elogis* mereixen,
la seva ànima fereixen
d' un modo tant repugnant

que perque la seva *tara*
no sigui may coneguda
de caras tot sovint muda
no tenint may propia *cara*.

Per xó ab lo seu desconsol
y terribles pensaments
entre mitj de los vivents
l' *envejós* sempre viu sol.

¡Quants per la *enveja* corcats
fan del que dich testimoni,
sent la *enveja patrimoni*
de totes las nulitats!

D' aquells, que com *Llucifer*
se vehuen ab l' *impotència*
de escalar de la *Ciència*
lo cel, que seu volen fer.

D' aquells que faltats de trassa,
fent á la *Lógica* agravis,
se figuran ser uns *sabis*
tenint lo cap de carbassa.

D' aquells que sense 'ls *preludis*
que recomanan los *mestres*,
se tenen per homes destres
tot y careixent de estudis.

D' aquells que com las *bambollas*
lo *vent* enlayra ab sas manyas.
D' aquells, que igual que las canyas
fan remor perque son follas.

En fi, d' aquells que retuts
y petjats per lo fort peu
de lo lluytador, arréu
semblan d'óls é *ingratituds*

y *calumnias* depravadas
que son ó no son cregudas,
y al seu *mestre*, igual que *Judas*
solen vendrer mil vegadas.

¡Quants exemples la memoria
me recorda de *envejós*,
raquitichs y venenosos,
corchs de tota humana gloria!

So conegut un *Baylet*
que sols perque feu la guerra
á la *llengua de sa terra*,
se creya tindre lo *dret*

ab xavacans acudits,
de criticar ab furor
á un gran amich meu, autor
de cent dramas aplaudits.

¿Y tot per qué? per *enveja*,
puig sent ignorant de sobras,
la *empresa* al veurer sas obras
li deya que fes neteja

de molts *barbaritats*
y *acronismes* que tenían,
del contrari no podían
sos treballs ser acceptats.

També hi tingut per *amich*
á un *envejós* de debó
mes inflat que no una O.
que ab *ajuda* y greu fatich

feya *xaradas* mal fetas
y *octavas reals* forsadas
resultant sempre *xaradas*
per *confusas* é *indiscretas*.

Sempre qu' eix *beneyt de l' hora*
un *esperpento* escribia
tot desseguit me 'l llegia
creyent que aplaudit li fora

per mí, pero com que jó,
sens fer del saber reclam,
reconech lo que es un *bram*
y lo que es una *cansó*

—Noy, li deya: aixó no 's guarda,
no pot passar ni per broma,
no 't refihs de la ploma,
sols te donará una *albarda*.

Y éll irat, de *enveja* foll,
ab cor vil me bescantava,
propalant que jo *robava*
versos y *diners* á doll.

Aixó me recorda aquella
faula tant original,
d' aquell arraulit *pardal*
y de un' *óliga* trapella.

que ab lo desitj de venjarse
de agravis ja may rebuts,
deya á tots los coneguts
que el *pardal* era una *garsa*.

¡Enveja! Enveja cruell
causa de molts rencúnias,
malvestats, crims, d'óls y angúnias
tenint sols per donar fél.

Ets igual que l' arjalaga
que punxa y no te perfúm,
com tigre, que per costum
destrossa á qui l' amanyaga.

Com *escursó* t' arrossegas
pel bosch sense fer remor,
á fi de donar la mort
al infelís que arreplegas.

Escampant *verí* per tot
la *hipocresia* 't rebutxa,
lo noble y lo gran t' enutxa
sent l' *infamia* lo teu dot.

Tanta es la *baba* qu' esbrava
ta conciencia ensoperbida
que las *flors* de nostra vida
desllustrejas ab ta *baba*.

Pera tú, res hi ha sagrat
ni rés digne de respecte.
La virtut es un defecte,
escarni la caritat,

la constancia tontería,
farsa la franca honradés,
amidant sempre als demés
per ta propia *hipocresia*.

¡Ay, d' aquell que t' apoderas!,
¡Ay, d' aquell que l' enmatzinas!,
¡Ay, d' aquell que 'l desatinas!,
¡Ay, d' aquell que 'l desesperas!

millor li haguera sigut
no haber nascut en lo mon
que viure y sufrir l' afront
de la *eterna* esclavitut,

de ta abrumadora queixa,
de ton recel que may para,
de ta vista sempre avara,
de ton neguit que no 'l deixa,

de lo teu clam qu' esborrona,
y l' afany que *mals* inventa,
de lo teu *goig* que atormenta,
de ton oyt que may perdona.

Dante, quan l' *Infern* descriu
presenta tant horrorosos
los tormentes dels *envejós*,
que acertat está quan díu:

En vida, ab lo foch intern (1)
de la enveja que respira,
es l' envejós si bé 's mira
un infern que vá, al infern.

De la *enveja* deslliurat
mírala ab esglay, lector,
y no olvidi may ton cor
que *Contra enveja, pietat*.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

(1) Dante «La Divina Comedia» cant VIII,
vol. XII.

ENTRE BASTIDORS

—Noy, are si que la brillas
—Es que 'ls meus varen pujá...
—¿Que no 'm pagas lo sopár?
—Sí; anirém á ca 'n Barillas.

TOT TE REMEY

—Me sembla qu' es ben igual...

—Jo estich tant esparverat?

—Tingui donchs, ja está adobat.

—¡Gracias!

—¡Que n' es d' animal!

NOSTRE RETRATO

Una de las primeras tiples que avuy día honran mes á la sarzuela espanyola, es sens dupte la que ab tant d' orgull avuy incluhim en nostra Galeria, Donya Cecilia Delgado.

La naturalesa per no voler ser menos que la talent de l' artista, l' ha dotada de una tant extraordinaria bellesa, que sols el presentarse en escena es ja auguri de gran éxit.

Son repertori es escullidíssim, ja que brilla ab igual art tant en la part cómica com en la dramática.

NOVEDATS

Aqueixa setmana lo senyor Mario 'ns ha quedat á deurer l' estreno que sens interrupció totas las setmanas 'ns habia donat, pus que *Las tres jaquecas* preciosa comedia arreglo del senyor Pina, era ja coneguda y molt aplaudida de altrás temporadas, habenthi lograt molts aplausos per son acertat desempenyo la senyora Guerra y los senyors Mario y Rossell.

Dilluns tingué lloch lo benefici de la senyora Guerra que á pesar de lo contrari que 's presentá la ocasió per anar al teatro degut als sucesos alarmants que ocorregueren á la tarde ab motiu de la huelga, lográ veurer una molt regular entrada de escullida concurrència, obtenint ademés molts aplausos en la representació de *S. Sebastián mártir*.

Pera dissapte anuncia lo seu benefici lo *gat dels frares* senyor Rossell, que no duptém lográ veurer un plé.

Toca á son fi la temporada y com á últims estrenos se diu que lo senyor Mario 'ns prepara la *grata sorpresa* de darnos á coneixer *El buen callar* de J. Feliu y Codina y *La prensa del lagar* del célebre *critich* y mestre Manel Cañete, obras las dos que en Madrid (allí ahont tot s' aplaudeix) lograren anar al fosso la mateixa nit del estreno.

¡No es mal auguri, ni mal fi de temporada!

CATALUNYA

Molt aplaudida siguié *Le collegiali* opereta en un acte de Suppé, habentse celebrat moltíssim las agudesas cómicas del senyor Grossi que en lo desempenyo del *tenorio* á éll confiat, hi estigué inmillorable. Lo secundáren regularment los demás artistas que hi prengueren part.

La música sens ser notable, acreditá la reputada firma del autor.

La opereta de Chaisaigne, *Tancredi* siguié fredament rebuda, ja que ademés de lo insustancial y poch cómich de la lletra, no ofereix res de particular la música, pus á pesar de tenir estre afrancesat, está tota ella faltada de inspiració.

En gran part contribuí á son escás éxit la desgraciada execussió que obtingué per casi tots los artistas. Debem distingir dels *executants* al senyor Grossi ja que aqueix artista á sa insuficiencia de veu, sap suplir la sua falta ab

una vis-cómica inmillorable logrant continuament provocar la hilaritat als espectadors. Es de la fusta dels bons artistas.

La setmana entrant parlarém de *Fatinitza* y *Cin-ko-ka* que s' habian de estrenar lo dimecres y dijous respectivament.

TÍVOLI

La gran *novetat* de la setmana ha sigut la resurrecció de la sarzuela de Planquette, titulada: *Rip-Rip* que per son regular desempenyo sols lográ aplausos lo senyor Pinedo al notable ária del eco, com també en lo preciós *tercello* del primer acte que junts ab la nena Iglesias y lo nen Conrado Molgosa (fill aquest del Sr. Administrador) lográren se fes repetir per l' ajust y verdadera gracia cómica ab que ho cantaren.

Del tant esperat *Chaleco blanco* si acás s' estrena en lo resto de setmana ja 'n parlarém en lo número pròxim.

CALVO-VICO

De fructífera se pot donar la campanya que está fent la nova companyia de sarzuela y ball, ja que ha lograt treurer l' aburriment que lo públich demostrava á aqueix teatro.

En efecte, tant per la baratura de preus, com per los artistas quals noms son una garantía, totas las funcions s' han vist sumament concorregudas, habent obtingut justosa plausos las senyoras Seuba y Sendra y los senyors Navarro, Roca, Ballina y Pelegrí.

També molt hi ha contribuít lo cos coreogràfich que baix la acertada direcció del primer baylarí senyor Torres junt ab las senyoras Daroki y Peña han lograt dar mes amenitat al espectacle.

Dats los bons auspícis ab que ha comensat, creyém que á variar continuament las obras y presentar algun estreno, lograrán obtenir profit y gloria.

CIRCO EQUESTRE

Cada dia es mes aplaudit Mr. Delprade causant verdader assombro tant la rapidés com la llimpiesa ab que trasforma lo cambi de individuo en lo «bagul misteriós».

Es espectacle curiosíssim y que recomaném á nostres lectors.

Molt ben rebuts han sigut Mlle. y Mr. Delbosq que encar que no executan treballs nous, son mereixedors de aplausos per la maestría ab que 'ls executan.

També han tingut bona acullida los Maisanos que no son altres que los coneguts «empedradores» y que en anteriors temporadas obtingueren grants aplausos.

UN CÓMICH RETIRAT.

QUENTOS

En una quincallería.

—Senyora, cóprim aquets juguets que donará una alegría y una sorpresa al seus fills.

—¡Ay!—respon la senyora suspirant fortament—no n' he tingut may cap de fill.

—¿Y nets, tampoch ne té?

En lo carrer.

Un venedor de mocadors a una minyona:

—Noya, miri quins mocadors mes bonichs y mes baratos; ¿no n' hi falta cap d' aquets de quinze céntims?

—No senyor: lo que 'm falta son los quinze céntims!

En un col-legi de noys.

Lo mestre.—*Vamos* á veure: suposém que en una figuera hi han trenta sis figas, y vostés son nou que se las han de repartir. ¿Quántas ne tocarían á cada un?

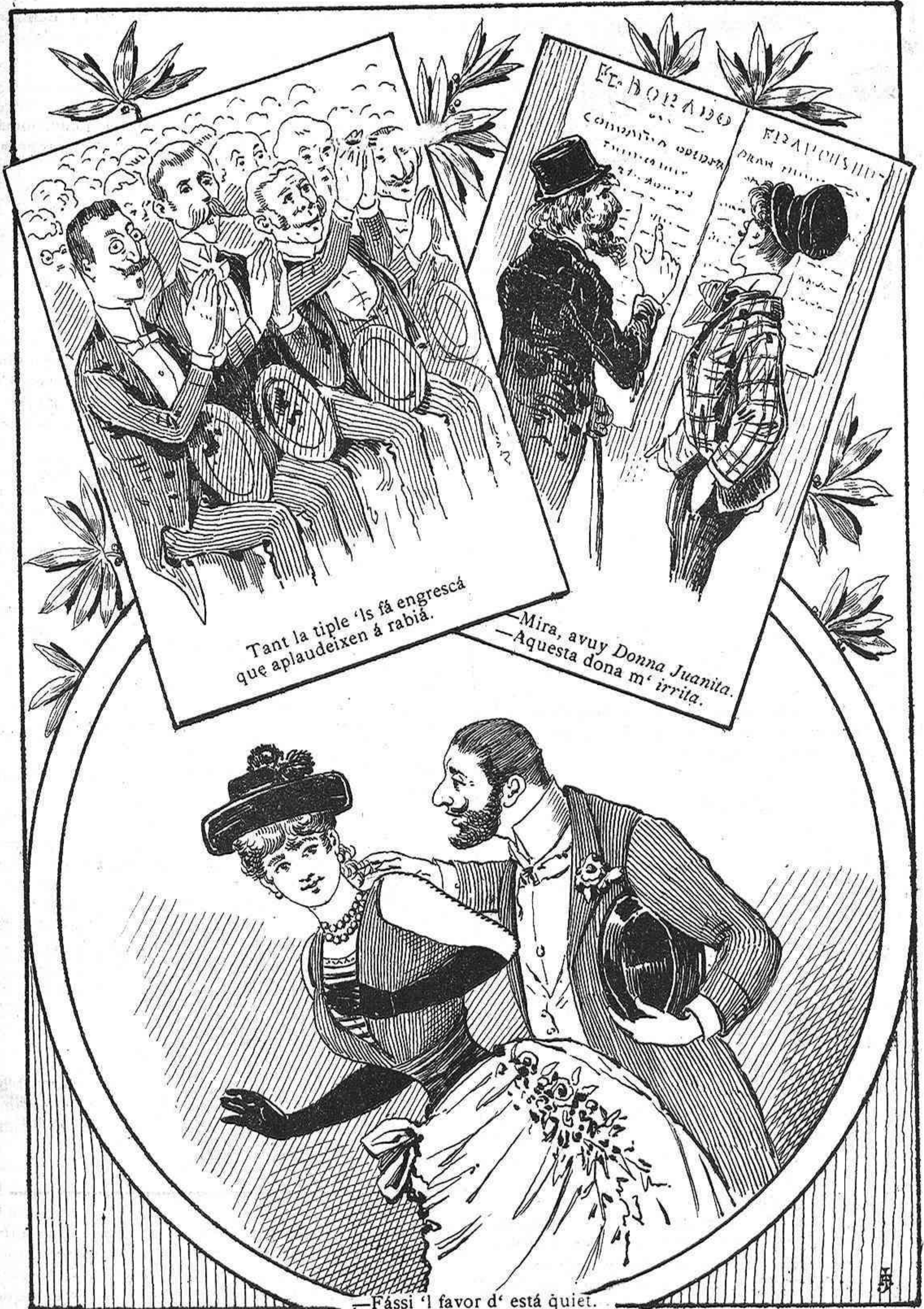
Lo deixeble tot decidit—¡Oh, segons cóm!

—¿Cóm s' entén?

—Si senyor, perque si jo las reparteixo me 'n quedaré una de més!

E. CALLS.

ESPECTACLES

Tant la tiple 'ls fá engrescá
que aplaudeixen á rabiá.

—Mira, avuy Donna Juanita.
—Aquesta dona m' irrita.

—Fássi 'l favor d' está quiet.
—Estimarla es mon afany
dei... ferli un petonet...
—Vaji, vaji á pendre un bany.

Ja comensa á cremar la metxa que pot incendiar la Europa entera.

Ha estallat la revolució en Bulgaria, y Rusia y Turquia comensen á esmoliar las eynas, mentres Austria 's grata 'l cap pensant lo que ha de fer.

Visquéem y vejém... pero no 'ns hi fiquém.

Las festas de Port-Bou han resultat magníficas.

Aquell rich y apartat poblet sab treballar y divertir-se.

La música del regiment d' Aragó ha dat gran reals á la festivitát de Sant Jaume.

Lo cólera-valenciá, únich nom que pot darselhi, dat lo carácter que delata, s' ha encarinyat ab las xufas, y encara que no fa gayres estragos ja comensa á acabar ab la paciència dels fills del Turia.

Deu vulgui que no passi l' Ebro.

Sabém per bon conducto que la malaltía que aqueixa á nostre estimat capitá general D. Ramón Blanco, no revesteix la gravetat de que s' han fet eco alguns periódichs locals.

Ho celebrém de veras, primer per ell, y després porque lo pais no haurá guanyat gens ab lo cambi de llogater.

Rés, que 'ns estimém mes á l' altre.

Diu que 's topan ab molts dificultats per lo nomenclament dels nous concejals.

¿Volén un consell?

Vagin una tarde de dia de feyna als cafés-cantants y á las cadiras de la Rambla que hi trovarán personal per tots los municipis d' Espanya.

Es probat.

Diu que en la plateria del senyor Pomar váren robar un estuitx plé de rellotjes ab lo sol temps de girarse lo argenter.

¿Gobernant los Conservadors?

No pot ser.

Prou es una malavolensa.

En la última carrera qu' es doná en lo Hipódromo de París fou tant lo escándol ocorregut á causa de una cuestió promoguda per una aposta, que lo públich invadí la pista y *pe-louse* destruhint las oficinas y emportantsen lo producte recullit de las entradas y apostas.

Sembla que á consecuencia de tal *entusiasme* á aqueix espectacle, lo ministre del Interior Mr. Constans y lo Prefecte, han manat tancar l' Hipódromo per espay d' un any.

Vaja que aré estarán contents los aficionats als toros, porque no tindrán competidors en veurer actes salvatjes.

Segons alguns periódichs á Sant Cugat del Vallés se suicidá un jove, desesperat á causa de tenir que ingresar en l' exercit.

¿Volén dir que no hi ha faldillas entre mitj y algún treball adelantat?

Qui sab, tot podría ser.

Durant las huelgas passadas de Manresa, alguns industrials van fer actes de filantropia, que provan que encare hi ha germanó.

Un pagés va donar als obrers 80 quintás de patatas, un senyor va oferir 1000 bonos de la tenda Asil, y per fí, un barber va brindarse á afeytar gratuitamente á tots los obrers d' una fábrica de aquella ciutat.

Aquest últim rasgo, á primera vista sembla algo cómich, pero no duptin qu' es de verdadera utilitat.

Lo periódich *El Municipio* de Tarragona ha sigut multat per lo senyor Gobernador d' aquella provincia senyor Benville ab la cantitat de 100 pesetas per no haber remés la Direcció los tres números firmats que ordena l' article 11 de la lley d' impremta.

Pero lo bonich fou que al anar á complimentar dit article se trobá en que no hi había un sol empleat en gobernació habent tingut de pagar los plats trencats dit periódich per lo mal servey que allí dintre impera.

Es una nova mostra de la consideració que los conservadors tenen ab la premsa.

Ha conseguit un éxit extraordinari la tragedia *Mar y Cel* de Guimerá en lo teatro Principal d' Olot.

La colonia *veraniega* qu' assistí en gran nombre al teatro, no ha parat d' aplaudir al autor y actors.

Lo Teatro Catalá s' ha rehabilitat del dia de la inauguració en que va posarse la comedia *Lo plet de 'n Baldomero* rebuda fredament per la distingida concurrencia qu' omplia lo elegant colisseo Olotí.

Surt á Barcelona un tros de paper que indubtablement es escrit, dirigit y pensat ab los peus, porque fins ni sab, quan publica 'l retrato de algun artista, á qui publica.

Dihém aixó porque en son darrer número, porta 'l de la tiple d' ópera, Adela Borghi, y 'l confón en lletres de motllo ab lo de la celebrada Erminia Borghi—Mamo.

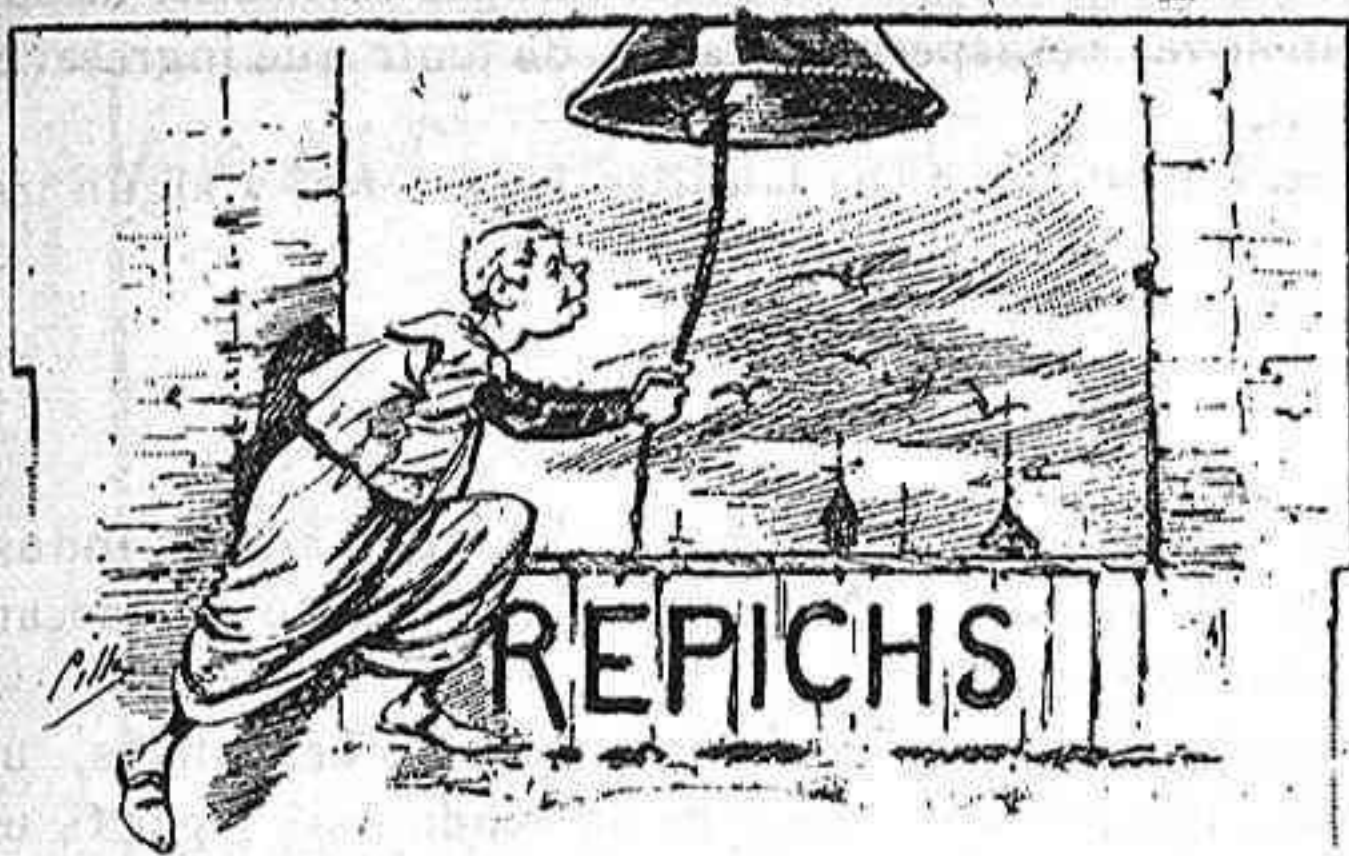
¿Quina sabiesa de llautó tenen los caps grossos que 'l redactan!

Entre los concejals nombrats de Real Ordre hi había lo nostre bon amich y constant colaborador don Conrat Roure que tant prompte rebé lo nomenclament presentá la dimisió.

Inútil creyém dir que lo felicitem per sa enteresa.

¿Quina llisó per aquets conservadors!

BIBLIOGRAFIA.—Lo senyor P. Eduardo de Bray s' ha servit remetrerns un exemplar de *Cármén* preciosa sarzuela que bassada en la ópera del mateix nom, s' estrená ab extraordinari éxit la nit del 7 Abril últim en nostre Circo Alegria.

Proposém als concejals de *Setembre* un altre dinar á Monjuich, obrint lo *menú*, en lloch del consabutarrós, una bona escudella de *carbassa* seguida d' un platillo de carn de *mico* ab entremesos de *pebròt* confitat, y pera postres *pacencias* (vulgo: péts de monja).

Póden convidar també á ne 'n *Japet de las granotas*, en agraument de haver sigut la causa de tréurels de sobre los mal de caps y perjudicis que irroga lo cárrech qu' han desemnyat durant un quart de jornal.

No cal que 'ns convidin.

No tenim gana.

Lo senyor Fernandez Villaverde ha celebrat un *interview* ab en Romero Robledo.

Devian comensar á parlar de la *alternativa*.

Quan son las eleccions?

Lo guerxo s' ha rifat altra vegada á n' en *Jepet de las granotas*.

Deu haver dit:—Com puch desprestigiar á n' aquest *ploraner* que se m' ha aixerrencat sobre 'l nás?.. Enviemlo alli al mitx del fanch que ja tindrà feyna.—

Y l' altre que no hi veu á un través de dit de la *visera* ha caigut com llavors al parany.

Es ser molt *bleda*!

La setmana pasada vá correr ab molta insistencia la noticia de un atentat ocorregut á un cert personatge que tot ho mira malament, anyadinthi ademés funestos resultats, lo que com es natural resultá ser una *bola*.

Nosaltres ja ho diguérem que no podia ser vritat.

Per qué? Perque contra 'l *guerxo* no hi valen tiros.

Tè l' anima de pedra.

Nomenclatura alcohólica

Te 'l gat; te la filoxera,
la bomba, la paperina;
está torrat, está pet,
te la turca, te la viga.

Tregina la fumatera,
está belga, te la pinya,
está calent, te la mona,
está pitoffi, té una pitima...

Quan un home está borratxo,
tots aquets noms se li aplican

DOLORS MONT.

UN MIQUEL

—*—

¿Quants mesos fá? mes de vint
que la Tecla ja es casada;
y, fins are... ¡pasterada!
ni nena, ni nen, ni nin.

Ni senyall!... De tota mena
busca remeys per ser mare,
y, apesar de tot, encare
ni nen ¡ay! ni nin, ni nena.

En Quel, son marit, s' ofen
quan los seus amichs, murmuran...
la Tecla y en Quel procuran...
y... ni nin, nena, ni nen.

Ell, per una nena frissa;
ella, per un nen glateix:
Ell s' altera, s' consumeix...
y ella *llisa*... ¡sempre llisa!

Tots 'ls recursos científichs
en pobre Quel ha apurat:
un capital s' ha gastat
en unguents, suchs y específichs.

Y la Tecla s' escarrassa
demanant á Deu l' infant:
día y nit está resant
d' un modo, que... ¡resa massa!

Ell apura de la ciencia
'ls remeys al modo seu;
pero en cambi, ella á Deu
vá apurantli la paciencia.

Puig resant ab tant anhel,
tant á Deu un nen pregava
que veyent que may callava
Deu vá donarli... *un Miquel*.

PEPET DEL CARRIL.

Telégramas

Málaga 29.—4 tarde.—Ab molt ordre, la fábrica del senyor Larios va rebaixar los preus de las pessas als seus operaris y ab molt ordre aquets han iniciat la huelga.

També ab molt ordre 's parla de que los obrers dels demés establiments secundin la huelga.

Manresa 29.—5 tarde.—Ab un ordre exemplar s' están repartint raccións de tocino, monjetas y demés comestibles als huelguistas.

També s' ha format expedient al Ajuntament y l' arcalde ha sigut detingut breus moments per la guardia civil.

Va seguint l' ordre.

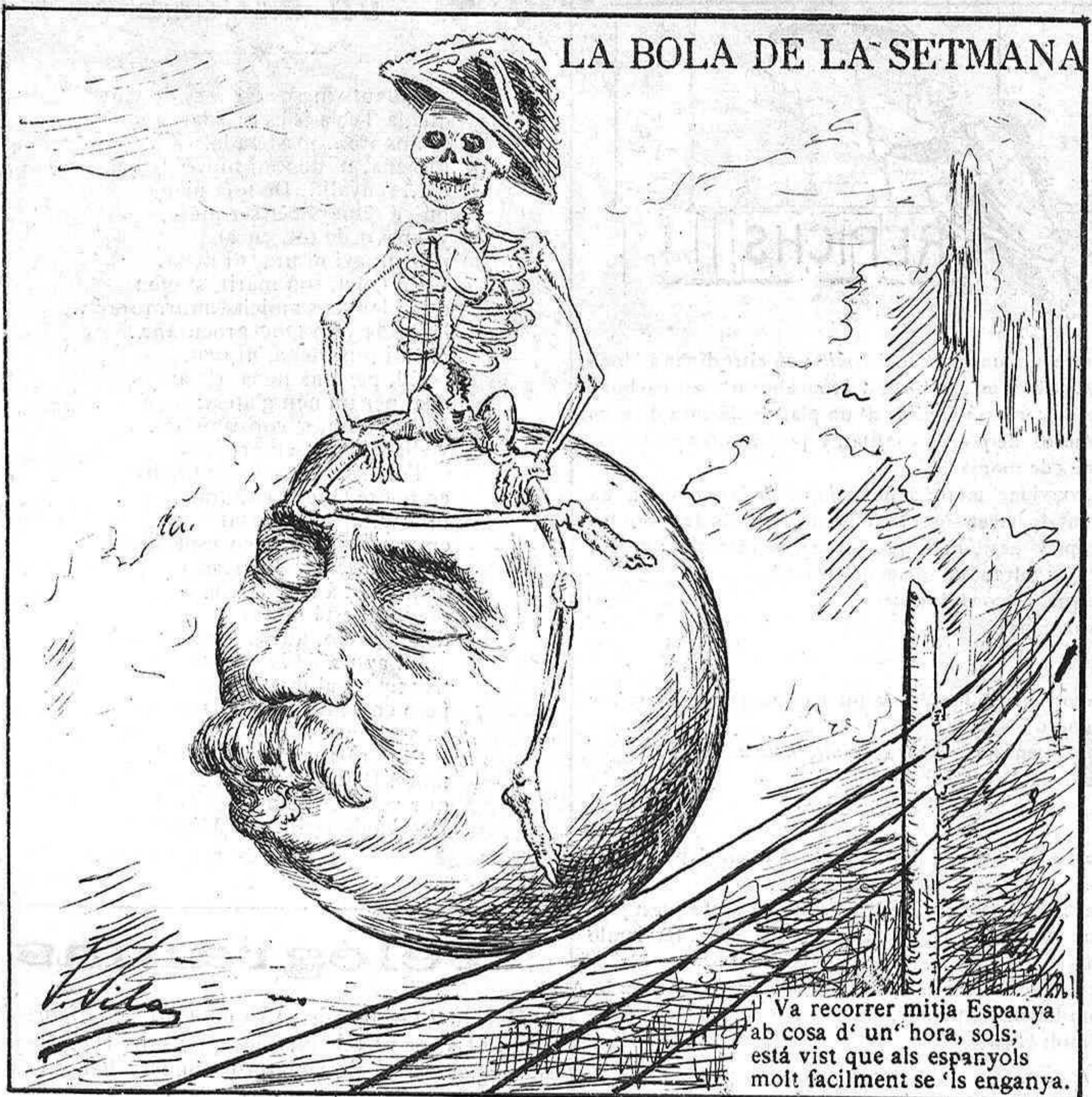
Reus 29.—6 tarde.—Ab lo mateix ordre que en tots los demés punts se reuneixen los obrers simpatisant ab los germanz de treball y fentse solidaris dels seus acorts.

N. DEVANT.

Melilla 29.—6 tarde.—¡¡Ja han arribat los reforços!
Una llanxa tripulada per quatre xicots y un noy ha aparegut en aquestas ayguas.

Ja no hi ha por. Tots los moros son morts.. de riurer.

RE-QUE-TÉCH.

Va recórrer mitja Espanya ab cosa d' un' hora, sols; está vist que als espanyols molt facilment se 'ls enganya.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

ANAGRAMA

Lo total de la Maria que de nom se diu Total, se 'n va á jugar cada dia un dineral.

TERESA PEITX.

TRENCA - CAPS

Buscar un nom que llegit tant pel dret com pel revés, dongui 'l nom d' un aplaudit poeta castellà.

LORIS MELIKOFF.

GEROGLIFICH

MAIG
DIR
OOOOO
JENER
PPPPPP
I

M. NOVAS DEL K. STELL.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 2.—Vocal.
- 1 3.—Arbre.
- 1 6 2.—Part del cos.
- 4 2 7 1.—Població catalana.
- 1 3 6 7 9.— » »
- 4 7 9 5 3 9.— » »
- 5 6 8 6 3 7 9.— » espanyola.
- 1 2 3 4 7 6 3 4.— » catalana.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.— » »
- 5 9 1 8 6 1 6 7 9.— » balear.
- 5 9 7 8 6 8 6 2.— » catalana.
- 4 2 9 7 8 3 9.— » »
- 9 4 7 6 8 9.— » »
- 9 8 7 3 9.—Nom d' home.
- 9 8 7 9.—Població espanyola.
- 1 9 2.—Nom d' home.
- 1 9.—Comestible.
- 4.—Consonant.

ALLEC.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO ANTERIOR

Xarada.—Vi-o-li.

II. —No-ta-ri.

Enigma.— Cabanas

C A nuda.

Pa L au.

Tal L ers.

Anàgrama.—Llus-Ulls.

Logogrifo numèric.—Bartomeu.

Geroglífich.—Sis y sis dotze.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

Preus de subscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas.
Cuba y Puerto Rico id. 2 " "
Extranger id. 2'50 "

NOTA—Tota reclamació podrà dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, s. Pau, 56.--Barña.